

Produksjonstilskudd, del 1 av søknadsomgangen Nytilsattwebinar 6. mars 2024

Marianne Olsen

Landbruks- og reindriftingsavdelinga

Seksjon jord- og skogbruk

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

Søkeprosessen er to-delt

- ✓ Husdyrprodusenter skal levere søknad både 15. mars og 15. oktober.
-Telledatoer er 1. mars og 1. oktober
- ✓ Planteprodusenter skal bare levere søknad 15. oktober
- ✓ Søknaden kan leveres fra 1. mars for del 1 og fra 1. oktober for del 2

Del 1 av søknaden

- ✓ Søknad kan leves fra 1. mars

- ✓ Søknadsfrist 15. mars

 - ✓ Søknader levert innen fristen kan endres til og med 29. mars

 - ✓ Det kan søkes frem til 29. mars mot et trekk på kr 1 000 pr. dag

Kommunens ansvar

- ✓ informere og veilede om regelverket og om søknadsprosessen
- ✓ etablere kontroll med saksbehandlingen i tråd med rammer og krav
- ✓ utarbeide kontrollplan og plukke ut konkrete søknader til kontroll
- ✓ saksbehandle søknader og fatte vedtak om tilskudd
- ✓ forberede eventuell klage til Statsforvalteren

Kontrollplan

- ✓ Årlig kontrollplan
 - ✓ Må være utarbeidet før saksbehandling av søknadsomgangen starter
- ✓ Formål med kontrollplanen
 - ✓ Sikre at kontrollinnsatsen rettes mot søknadsopplysninger som kommunen vurderer det er størst risiko for feil ved
- ✓ Krav til kontroll av minst 10 % av søknadene
- ✓ Se rundskriv 2024/5 for mer informasjon om kontrollplan

Viktig å huske ved stedlige kontroller

- ✓ Formelle krav til varsel om stedlig kontroll fremgår av punkt 6.2.4.1 i rundskriv 2024/5.

- ✓ Kontrollskjema skal benyttes ved stedlig kontroll

6.2.4.1 Informasjon om kontrollen til søker

Saksbehandler avtaler tidspunkt for kontroll med søkeren. Avtalen bør bekreftes skriftlig sammen med informasjon om kontrollen. Saksbehandler skal informere søker om

- hjemmel for kontroll - forskriftens § 10
- formålet med kontrollen; å sikre rett utbetaling av tilskudd
- hva som skal kontrolleres
- eventuell dokumentasjon søkeren skal legge frem under kontrollen
- tidspunkt for kontrollen
- søkers plikter, slik som samarbeid ved å utlevere nødvendig dokumentasjon og gi nødvendig tilgang til driftsbygninger o.l. for gjennomføring av kontroll
- at innehaver, daglig leder eller en person som forplikter søkeren bør være til stede under kontroll
- søkers rettigheter, herunder
 - retten til å klage på beslutningen om at det skal foretas kontroll, jf. forvaltningsloven § 15 fjerde ledd, og at klagen må fremsettes straks
 - retten til å ha et vitne til stede under kontrollen
- konsekvenser ved manglende samarbeid
 - at vedtak og utbetaling av tilskudd kan bli utsatt og/eller
 - at tilskuddet kan avkortes eller avslås dersom søker motsetter seg kontroll

Viktig å huske i saksbehandlingen

§ 2 Grunnvilkår

- ✓ **Vurdering av § 2 er viktig**
 - ✓ registrert i Enhetsregisteret innen den aktuelle søknadsfristen og ved utbetaling
 - ✓ **drive vanlig jordbruksproduksjon**
 - ✓ foretakets produksjon må foregå på en eller flere landbrukseiendommer (med unntak for foretak som kun søker produksjonstilskudd for bifolk)

§ 2

«Tilskudd etter forskriften kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer med de dyreslag eller de vekstgruppene det søkes tilskudd for, slik disse gruppene til enhver tid er definert i medhold av jordbruksavtalen.

Foretak som bare søker tilskudd for bifolk er unntatt fra kravet om at produksjonen må drives på én eller flere landbrukseiendommer.»

Kilde: [Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket](#) (Lovdata)

«Vanlig jordbruksproduksjon»

- ✓ Vilkåret skal vurderes for hele søknadsåret under ett, og i lys av hva som er normalt for den enkelte produksjonen som vurderes.
- ✓ Produksjonen må ha et næringsmessig preg
- ✓ Leveransene fra produksjonen må stå i samsvar med antall dyr eller størrelsen på arealet det søkes tilskudd for
- ✓ Det må vurderes om produksjonen er for ekstensiv eller mangler næringsmessig forankring

Varselmeldinger om vanlig jordbruksproduksjon, mattilsynssaker, rapporter om vanlig jordbruksproduksjon i eStil PT, tipssaker, lokalkunnskap....

Avkorting

Ved regelverksbrudd

§ 11

«Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig driver eller har drevet sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes.

Ved brudd på forskrift 1. juli 1999 nr. 791 om gjødslingsplanlegging skal tilskuddet avkortes.

Tilskuddet skal avkortes dersom foretaket ikke fører journal over plantevernmidler som brukes, med opplysninger om navn på plantevernmiddelet, tidspunkt for behandling og dosen som er brukt, samt området og veksten som plantevernmiddelet ble brukt på. Det samme gjelder dersom foretaket ikke kan fremlegge slike journaler for de siste tre årene.»

Kilde: [Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket](#) (Lovdata)

Ved feilopplysning og fristoversittelse

§ 12

«Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes. Tilskuddet kan også avkortes dersom foretaket ikke overholder de frister som kommunen, statsforvalteren eller Landbruksdirektoratet har satt for å kunne utføre sine kontrolloppgaver i medhold av § 10.»

Kilde: [Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket](#) (Lovdata)

§ 12 - Handlet uaktsomt eller forsettlig

- ✓ Vilkåret om at søkeren må ha handlet uaktsomt eller forsettlig, innebærer at det ikke kan avkortes i tilskuddet dersom søker var i aktsom god tro da feilopplysningen ble gitt. En søker er i aktsom god tro der han ikke visste at opplysningen i søknaden var feil, og heller ikke burde visst at opplysningen i søknaden var feil.

Forventinger til søkerne

- ✓ Tilskuddsmottakerne etter forskriften er selvstendig næringsdrivende og det stilles derfor strenge krav til aktsomheten. Det forventes for eksempel at søker har full kunnskap om foretakets dyrehold på de aktuelle telledatoene. Tilsvarende vil det være søker som har best kunnskap om hvilke arealer som foretaket selv har drevet og høstet, hvilke som er utleid eller eventuelt ikke er i drift. Som potensiell mottaker av statlige midler forventes det da at søker legger ned nødvendig arbeid i å fylle ut søknadsskjemaet korrekt slik at søknaden gjenspeiler de reelle forholdene. Dersom søker har problemer med å forstå søknadsskjemaet forventes det at søker kontakter kommunen i god tid før søknadsfristen.

- ✓ Av det som er omtalt i avsnittet over, følger det at tilskuddsmottaker sjelden vil være i god tro om feilopplysninger. Selv om det stilles strenge krav til aktsomhet, må det likevel foretas en konkret vurdering i hver enkelt sak av om foretaket, basert på forholdene i saken, har handlet uaktsomt eller ikke.

Hovedregel for avkorting ved feilopplysning

- ✓ Avkorting med et beløp tilsvarende merutbetalingen
 - Men dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Erfaringer fra søknadsomgangen 2023

- ✓ Hvert år etter at behandlinga av søknadsomgangen er ferdig gjennomgår vi avviksrapport som viser endringer som kommunene har gjort i forhold til omsøkte verdier, avkorting, vurdering av vanlig jordbruksproduksjon osv.
- ✓ Viktig verktøy for risikovurdering og utplukk til forvaltningskontroller

Hva ser vi så langt

- ✓ Enkelte kommuner avkorter sjelden ved feilopplysninger som kunne gitt merutbetaling av tilskudd, selv om søker åpenbart har vært uaktsom i forhold til de kravene som stilles til søkerne som selvstendig næringsdrivende
- ✓ Begrunnelser for endring og avkorting, vurdering av vanlig jordbruksproduksjon og avslag er ikke i tråd med de kravene som stilles
- ✓ Tilskuddsgrunnlaget økes uten at det foreligger spesielle årsaker ut over at søker har glemt å søke

Klager

- ✓ Klagefrist 3 uker
- ✓ Kommunen må vurdere sitt vedtak på nytt, er det grunnlag for omgjøring?
- ✓ Dersom det ikke er grunnlag for omgjøring – oversend til statsforvalteren med vurdering på de innvendinger klager har kommet og legg ved sakens dokumenter
- ✓ Er det mange av dere som har klager som ikke er oversendt til oss?
 - ✓ Kan dere som har klager skrive antallet inn i chaten, så vi får et bilde av omfanget